

слѣдуетъ и най рѣшителното: да са при-
зъве намисаніето на мѣстиятъ власть. То-
ва срдство е обикновено вече у Тър-
ново; съ него са вадятъ учителятъ, съ
него са изгонватъ прѣдседателятъ на чи-
талището. Нѣ най мѣстиятъ е, че срд-
ството са употребява дѣсь срдцу са-
мытъ оуби, които сж го измыслили. Гос-
поди Ш. съ това срдство е изваденъ
отъ училището и отъ читалището, защото
прѣминалъ отъ чорбаджійскитъ партіи въ
оппозиціонитъ. Дѣсь мѣстната власть има
намѣсъ и въ училището и въ читалището.
Не е чудно, ако тя захване да избира
учителятъ и да поставя прѣдседателятъ на
читалището. Тогава дѣлото на Търновци
ще бѣде увѣчано и довършено отъ край
до край!

На разстроена община и общитъ заве-
денія биватъ разстроены, защото тѣ сж
огледалото, въ което са отражаватъ сич-
китъ и неправилности. Търновскитъ учи-
лища са напратъ въ едно незастояно и
недостроено положеніе, защото самата об-
щина е неустроена. Като са борятъ о-
жесточено противоположнитъ интересы, об-
щитъ и същественитъ нужды немогатъ
да са схванатъ добръ и да са удовлетво-
рять въ училището. Отъ това излиза кла-
туканіе насамъ, клатуканіе на татъкъ и
нерѣшителностъ въ сичко. Партіята на Г. Ш.
не аресва сегашный учитель Г. Горанова и
сѣкакъ са мѣчи да го унижи. Тя намира нере-
довноститъ въ неговитъ работы, придрва
слабоститъ на поведеніето му и сичко прѣд-
ставя така, каквото да го унижи и да му
парализира сичкитъ дѣятелностъ. За вж
честь такъизи слабости често са явявали.
Ученицитъ са оплакватъ отъ грубоститъ
на учителя и напушатъ училището. Нѣкол-
ко дена прѣди да стигна въ Търново были
напустили училището, нѣколко ученика на-
веднажъ по причинъ че Г. Горановъ ги прѣ-
товарвалъ съ работы и искалъ отъ тѣхъ
да му прѣвождатъ отъ нѣмски, когато тѣ
едва познавали буквитъ. Като не можа-
ли да правятъ такъвъ прѣводъ, ученици-
тъ търпѣли горчивы укору и жестоки на-
казанія, зарадъ които тѣ рѣшили да на-
пуститъ училището. Въ разговоритъ ми
съ тѣзи ученици азъ чухъ и другъ родъ
оплакванія, оплакванія отъ цѣлтъ систе-
мъ на учителя Г. Ученицитъ са сѣрдахъ,
че искалъ отъ тѣхъ алгебръ, когато тѣ
не знаятъ аритметика; искалъ писменностъ
и намъ що когато тѣ не знаяли граматикъ
и други такыва. Момчетата жалѣхъ Ши-
шкова, и това ма кара да мислѣ, че ту-
ка трѣба да играе и нѣкаква интрига, ко-
ято твърдѣ лесно може да са покріе съ
самый характеръ на Горанова. Студентъ и
горделивъ, той прави сношеніе само съ нѣ-
колко чорбаджи безъ да помысли за сбли-
жаваніе на народа; отъ това народа не-
може да знае, кое е точно и кое не, кол-
кото са касай за неговитъ дѣятелностъ.

Азъ намѣрихъ, че колкото Ш. е дѣяте-
ленъ толкова Г. е равнодушенъ, и ако гра-
да не са е ползувалъ отъ пламтивыйтъ ха-
рактеръ на първия, еще по малко ще са
ползова отъ студениитъ на втория. Това
поведеніе на Гор. въ отношеніе къмъ об-
ществото може да излиза и отъ благора-
зуміе; защото на много мѣста искать отъ
учителя съвършено ненамисаніе въ об-
щитъ работы и защото такъози поведеніе
не докарва главоболія; нѣ отъ другъ стра-
нъ то е и единъ несправедливостъ, защото
единъ добръ учитель не трѣба да глѣна

само своето спокойствіе, нѣ трѣба да вна-
ся свѣтлинитъ на познанията си въ сич-
кы общы работы, трѣба да си казва съ-
вѣтитъ за сѣбый въпросъ, който са касай
до доброто на обществото. Търново е раз-
дѣлено; учителя е длженъ да са мѣчи за
неговото съединеніе, за неговото умря-
ваніе, безъ да му мысли, че въ старанія-
та си ще срдцие горчивины и мѣнотин.
Ако не сичкитъ, то поне почтенитъ и дѣ-
брожелателнитъ хора ще послушатъ гла-
са му, ако видятъ, че думитъ и сѣвѣтитъ
сж за добро и за ползъ.

Учитель на мѣстото на Г. Горанова има
и друго да направи, има да направи нѣщо
и за селата, дѣто училищата отиватъ кое
какъ може. Въ тѣхъ има единъ опрѣдѣ-
ленъ планъ и опрѣдѣленъ цѣль; нѣ сѣко
е оставено на каприцити на учителя. Е-
динъ учителскы съборъ и едно споразумѣ-
ніе съ учителятъ отъ цѣлтъ околностъ
сж и нужны и полезны, защото ще прѣкъ-
сатъ до нѣкъдѣ тѣзи неразбори и ще да-
датъ на училището по голѣма цѣлесобра-
зностъ. Като има на своѣ странъ помо-
щта и авторитета на епархіалитъ об-
щинъ, учителя въ Търново може да свика
този съборъ и може да направи нѣговитъ
рѣшенія задължителны. Общината неможе
да отрече такъ помощъ, защото оная го-
дина сама прогласяваше въ нѣкакви пис-
ма, че тя е главъ на цѣлтъ епархіи и
че другитъ общины зависятъ отъ нея.
Ако общината мысли така, нека не го мы-
сли само за онѣзи работы, които изнасятъ
за нея; нѣ нека го разбира по на широ-
ко и нека го простре и на такызи мѣста
кото ползватъ и другитъ общины. Не е
ли грѣхота да чакаме Орѣховчане, Лѣс-
ковчане и други да дойдатъ до насъ за рас-
правы и нѣ да имаме добръ воля да имъ
земаме пары, защото сме имъ свѣршили нѣка-
кы работы а да нѣмаме воля да прѣгледаме,
какъ имъ отиватъ училищата и какво са вър-
ше въ тѣхъ, да не знаими що са върше прѣдъ
очитъ ни? Не е ли за жалѣне това, дѣто
въ училищата на тѣзи мѣста нѣма глав-
ното — нѣма съгласіе съ нуждытъ на мѣ-
стото?

Тая длжностъ е и на читалището; нѣ
то остави тѣзи въпросы за други по-
важны. Сега въ Търново най важното е бор-
бата между читалищнитъ членове. Тука е
вниманіето на сичкы, които са интересу-
ватъ отъ читалището, тука сж струпаны
и силытъ на членовитъ. Откакъ са е из-
гонилъ Г. Шишковъ отъ прѣдседателство-
то на читалището, 33 члена отъ 70-тѣхъ
сж напустили читалището и не прѣставатъ
давикатъ срдцу останалитъ. Тѣ оправ-
даватъ поведеніето си съ това, че ужъ
противницитъ унизили читалището, като
извикали намѣсътъ на мѣстиятъ власть
въ дѣлата му. Като има прочее занягіето
да са прѣгледатъ дѣлата на този и онзи
членъ, читалището неможе да си простира
очитъ падальчъ. То не сѣди съсѣмъ безъ
работы, защото съсѣмъ бы са сѣблѣкло
отъ сѣкакво значеніе; то дава сегнѣ то-
гисъ чтенія отъ това и онова, и въ това
са ограничава. Азъ бѣхъ на едно отъ тѣ-
зи чтенія. Г. Горановъ разказваше нѣщо
изъ французскитъ исторіи и говораше до-
ста свободно и гладко. Казахъ ми, че чте-
ніята изъ френскитъ исторіи са продѣл-
жаватъ отъ нѣколко недѣли, и че нѣкои
отъ слушателитъ му вече багтисали. Нѣкои
даже поговорвахъ, че сичко това
тѣ можгъ да прочетатъ въ кой дѣе уче-

бникъ по исторіитъ. Безъ да знаѣ рабо-
тѣтъ, азъ казвамъ на петърчелитъ да
потраятъ до края, защото важното не е
въ изложеніе на фактоветъ, а въ заклю-
ченіето, които ще извади оратора отъ
тѣхъ. Едно поклащаніе на главѣтъ бѣше
отговора на тѣзи пріятелы, отъ което азъ
разбрахъ че подобны заключения не ще са
дочакагъ.

Въ изложеніето си оратора не исказа
нищо ново: объясненіята му, възврѣніята
му и оцѣненіята на събитіята бѣхъ ста-
ритъ, вече установенитъ. Дѣлата на На-
полоена I са разказвахъ ни малко ни
много, съ устата на неговитъ пане-
гиристи и голѣмый разбойникъ са въз-
насяше до небесата. — Много ми е жално,
че неможихъ да чуѣ началото и края на тѣзи
дѣлѣ сказкы, за да можъ да кажъ, какво е
накарало Г. Горанова да избере такъвъ
прѣдметъ за сказкитъ си.

Семейната и обществената нѣравствен-
ностъ въ Търново ствърдѣ испаднала. Отъ
низкитъ и безчестнитъ хора никой не са
гнуси. Сичкитъ ги пріематъ въ къщитъ си
и ги посрячатъ съ удоволствіе. Азъ и-
махъ случай да видѣ много бащи, които съ
извѣпредно гостолубіе посрѣщахъ развра-
титъ момчета на М. и ги оставяхъ между
дѣцата си, като свои само и само защото
чрезъ тѣхъ ще достигатъ нѣкаквы цѣли
въ..... Каквы сж правилата на тѣзи
хора, които хвъргатъ семействата си въ
краката на подобны развратници, сѣкый
може да види; сящо тѣ са види и какво
можатъ остави тѣ въ домородствата. На
едно мѣсто господарката на къщата ни
поверѣваше съ ношю облѣкло, сир. по рижъ,
безъ да помысли, че това бѣше за насъ
твърдѣ неприятно. Цянизма не са осѣща вече.

На гостинницитъ единъ вечеръ стѣлѣ-
дахъ другъ редъ сцены. На една масѣ я-
деше нѣкое момче съ едно ефенди, а нао-
кало стояхъ нѣколко Българе и показвахъ
желаніе да са запишатъ въ числото на о-
нѣзи, които ще станятъ субаши по селата.
Момчето ги слушаше съ покровителственъ
видъ, станеше ги и имъ общаваше своѣтъ
помощъ. Азъ разбрахъ, че това момче
е отъ влиятелнитъ лица въ Търново и че
то може много въ конашкитъ работы.

Стори ми са че Търновци сж прѣдадени на
чувственитъ удоволствія повече, отъ кол-
кото Българетъ по други мѣста.

Тѣ сж малко гостолубиви, поне тѣ ми
сж видѣхъ, колкото за онѣзи гости, отъ кои-
то не са чака полза.

Общината не прѣма ни единъ вѣстникъ,
споредъ думитъ на нѣкои пріятелы.

Въ ОРѢХОВО училището са обърнало
училище за языцы. Тамъ са прѣподаватъ
нѣколко языцы, отъ които никой не са до-
карва до тамъ, когато може да са употре-
би и да влѣзе въ работы. Языцитъ ли сж
най-нужната наука за Орѣховчане?

Въ ЛѢСКОВЕЦЪ до сега е имало нѣ-
колко махаленскы училища безъ едно по-
горне и общо за сичкитъ махалы. Дѣсь
сичкитъ училища въ Лѣсковецъ сж съеди-
нены подъ едно управленіе и едно главно
училище е поставено надъ тѣхъ, благода-
реніе на новы имъ учитель Г. Ж. Този
момкъ полага голѣмы старанія за нареж-
даніето на лѣсковскитъ училища и показ-
ва въ този случай голѣмо бескорыстіе, спо-
редъ свидѣтелството на онѣзи, които го
познаватъ. Азъ самси не можахъ да го
видѣ, защото бѣше излѣзълъ на вѣнъ, ко-

гато мнѣхъ презъ Лѣсковецъ. Има надѣждѣ, че неговитѣ планове ще са осъществѣтъ напълно и че стараніята му ще са вѣнчѣтъ съ единъ сполукъ, която ще бѣде трайна и плодотворна. Едно нѣщо ще забѣлѣжимъ на Г. Ж. Очевидцы ма увѣрѣвахъ, че между средствата, съ които той са мѣчи да утвърди своитѣ наредбы, было и това да научава чрѣзъ ученицитѣ, какво думатъ родителитѣ и каквы намѣренія искаватъ. Това средство е иезуитско и не толкови почтенно. То развращава характера на ученицитѣ и ги прави доносители. Нанстина дѣтѣ тѣ доносятъ за таквжи работѣ, която е добра; нѣ кой може да каже, че тѣя доносенія не ще са обрѣжѣтъ на привичкѣ и за зло? Доста е правотата и доброжелателството; защо да омръсяваме священнитѣ работѣ съ едно низко средство?

Друга бѣлѣжка. Много прѣдмети видѣхъ въ програмжѣ на лѣсковскитѣ училища; нѣ онова, съ което са занимаватъ лѣсковчане и съ което живѣятъ, сиречъ земледѣліе и градинарство, не видѣхъ.

Откъмъ училищата си ДРѢНОВО са намира на таквози състояние, въ което сѣ са намирали другитѣ общини по Българіѣ прѣди 20 години. Причината на таквози назадинчество были чорбаджитѣ, които не щѣтъ да знаѣтъ мѣстнитѣ училища, защото сѣвѣтъ отъ тѣхъ може да харчи за сыновѣтъ си и да ги проважѣ въ чужды училища. Тѣзи хора да ли отъ простотѣ струватъ таквози зло, или съ намѣреніе да оставятъ съгражданѣтъ си прости, та сыновѣтъ имъ само да бѣдѣтъ нѣщо?

ГАБРОВО.

За Габровскитѣ училища са писа нѣщо въ «Читалище» (брой 15), и читателитѣ вече знаѣтъ състояніето на тѣзи училища. Нѣи ще прибавимъ отъ себе си, че мѣжкото главно училище не отговаря до тамъ на похвалитѣ, които искахъ да му направѣтъ въ «Читалище». Като не е имало нужнитѣ учители по число и по достоинство, то не е могло да залови въ прѣминѣлитѣ години онова мѣсто, което габровцы искахъ да му даѣтъ и което му са пада споредъ средствата му. Не е доста да са опрѣдѣли назначеніето на едно училище; трѣба и да са работи за достиженіето на това назначеніе — нѣщо, което габровското училище не е могло да стори до сега, защото са е лишавало отъ пълно число на работници-учители. Много са е изработило и въ прѣминѣлитѣ години, колкото за улущеніе на прѣподавателитѣ часть; нѣ сичко това е било нахѣсано, непълно по тѣхъ простѣ причинѣ, че не е имало хора за сичкитѣ части на прѣподаваніето. Улущеніята са оставали само по отдѣлитѣ прѣдмети и не сѣ са косвели до пѣлѣжитѣ системѣ. Таквози цѣлостно прѣобразованіе може да са чѣка въ слѣдующитѣ години, защото габровцы очѣкватъ за напрѣдъ нѣколко новы и добрѣ приготвени учители. Новитѣ учители заедно съ добритѣ отъ вѣтхитѣ ще можѣтъ да направѣтъ нужнитѣ улущенія въ сичкый строй на училището. Нѣи имаме голѣмы надѣждѣ на габровцы.

Колкото за женското училище, за него нѣимаме освѣнѣ похвалы. Като го сравнимъ съ другитѣ женскы училища по наше отечество, то са явява на първото мѣсто.

Сегашното устройство на училището е отъ единъ годинѣ, нѣ то е таквози щото скоро ще го направи образецъ на женскитѣ училища въ Българіѣ. Като ново, това училище не имѣ прѣдставлява таквжи широкъ програмжѣ, като желѣзничкото; нѣ отъ другѣ странѣ то има такава основателность въ уредбѣтъ и прѣподаваніето, която липсува на другитѣ женскы училища. Прѣподаваніето е въ рѣцѣтъ на сравнително добры учители; нѣ за добритѣ и основателный си методъ има да благодари на нѣкой отъ учителитѣ, които сѣ рѣководителитѣ на това полезно заведеніе. До сега училището има три класса; нѣ казахъ ми, че ще са умножѣтъ и че програмжѣ ще са разшири значително. Нѣи честитимъ на габровцы за доброто имѣ женско училище и ги молимъ да не го изваждатъ отъ грѣжитѣ си. Срамота ще имѣ бѣде при толкови средства отвѣнѣ и отвѣтрѣ да не поддържѣтъ училищата си на приличитѣ височинѣ. Тѣи ако не направѣтъ нищо за училищата си, коѣ общинѣ ще направѣ?

Нѣи слѣзохмѣ въ Габрово въ този сѣщый вечеръ, когато бѣхъ пустили учителитѣ отъ затворъ. Споредъ расказѣтъ на учителитѣ, тѣхната вина състояла само въ едно заканваніе врѣхъ пощѣ-назѣрѣ. Като не изпълнява добрѣ длѣжноститѣ на службѣтъ си, този ага са заплашилъ отъ учителитѣ съ едно: «ты ще видишь», подъ което са разбирало намѣреніе за оплакваніе прѣдъ по-горни мѣста. Хитрый ага не чака да го обаждѣтъ, нѣ тѣча самъ да обаждѣ, като придава на учителскитѣ думи друго значеніе което ги допълня съ други свои. Простото: ты ще видишь тѣи ли служишь на царя, са обрѣца на бунтовно заканваніе, издава голѣмѣ причинѣ за затворъ и наказаніе. Не по малко пѣнятъ отъ пощѣ-назѣрѣ каймаками-на затваря учителитѣ безъ испитъ и ги държава до тогава, додѣто му са ще. Не е ли облѣченъ съ власть? той може да затваря и да пуца безъ испитъ. Това е неговата службѣ; за това е поставенъ. — Нѣи не знаѣме какво са е случило подиръ насъ и какъвъ край е зела тѣя работа. Знаѣми само това че съ таквжи средства населеніето не са умирява: кривдата и притѣсненіята нѣматъ свойство да задобряватъ, и азъ не чухъ въ габровскѣтъ околность друго освѣнѣ горчивы забѣлѣжкы за тѣхъ и подобны случкы. И друго: когато сѣкы чиновникъ-злоупотрѣбителъ може да сѣбори своитѣ обвинители съ клѣвитѣ въ злонамѣренность и бунтовничество, тогава има ли какво-годѣ надеждѣ за поправленіе на злоупотребленіята? Гораето началство отдѣ ще научава неправдытъ, когато сѣкы, койго са рѣши да ги искаже, е зачрненъ съ клѣветы? За злѣ честь, тѣя дохватка отъ нѣколко години твърдѣ са е распространила по нашитѣ мѣста.

И въ габровскый домашенъ и общественъ животъ сѣ са вмѣкнали чужденскы бои; нѣ по малко. Габровката си е останѣла и до сега работна ступанка, прибрава кѣщица и грѣжлива майка. Нѣинитѣ удоволствія са заключаватъ въ тѣзи три нѣща. За нѣкъ не е познатъ оныи униженъ животъ, койго тѣи силно завзелъ търновчанкы и койго съсѣнива търновскитѣ семейства. Прѣдана на своитѣ занятія, габровката научава дѣцѣта си на редъ и работливность; прѣдана на вишныи удоволствія търновката увлача въ тоя пѣтъ и дѣцѣта си и така ги прѣучава да трѣсятъ удовлетвѣіе съ сѣкаквы средства. Близъ сѣтъ на Търново и прѣбываніето на войскѣ въ Габрово

ченжѣли да показвѣтъ тукъ-тамъ лоши сѣтнины и до влѣжѣтъ на нравитѣ; нѣ това е лесно да са искорени, когато са обрѣне вниманіе на желското въспитаніе. Много добрѣ ще сторѣтъ габровцы да не проучаватъ женитѣ си на празности и моды, защото тѣзи дѣвѣтъ нѣща най много развалятъ нравитѣ на женскыя полъ. Додѣто жената намира своето назначеніе въ домакинствата и въ отхрѣпѣтъ на дѣцѣта си, нѣинитѣ нравы сѣ цѣлостны; нѣ когато почне да празнува и да са кичи, пѣтя кѣмъ ямѣтъ е отворенъ. Отъ първо тѣя ще са кичи отъ тщеславіе и суетность; сѣтнѣ за да привлача поглѣды и да угождава; наконецъ, ако не падне по долу, тѣя ще забрави защо са е родила и ще почете да живѣе само за тѣзи празны работѣ. Тѣи живѣе по голѣмѣтъ чѣсть отъ Европекитѣ; тѣи сѣ живѣли отъ нѣколко врѣме французкитѣ жены, и за това народихъ толкови доблестны чада.

Въ послѣдне врѣме за габровцы са отвори работѣ, която ги прѣпорѣчва и прѣдъ искуснитѣ Европекы. Габровскитѣ шаяцы сѣ на модѣ по сичкитѣ градища на велаята и са цѣнѣтъ доста високо. Има шаяцы и отъ Карлово, Калозѣръ и други мѣста, нѣ койкой не може да са мѣри съ Габровскый по тѣчинѣтъ и по другитѣ достоинства. Азъ видѣхъ шаяцы, които можѣтъ са мѣри съ добритѣ Европекы матер и по трайность и по добротѣ. По единъ точнѣ мѣркъ азъ намѣрихъ че една ока вѣлна хваца 50 гр. ако са изработи на шаякъ. Ще каже, сѣка ока докарва полза 40 гр. — полза която не е малка и която може да расте съ усъвършенствованіето на работѣтъ. Нека прочее Габровцы обрѣнѣтъ по серіозно вниманіе на тоя планъ отъ своитѣ мѣстнѣ промышленность и нека увѣрѣтъ добрѣ женитѣ си, че не е малкѣ честь за тѣхъ да обогатяватъ съ работата си своитѣ семейства и заедно съ това своето отечество.

За Габрово женската работливность е нужна и по това, че мѣстото, като е планинство, нѣкакъ е сѣкло отъ кѣмъ помѣнка.

Читалището въ Габрово струваѣ са има слабо значеніе. Жителитѣ, особенно опѣзи, които по сѣ свѣстены, като сѣ прѣстижѣти по търговіи навѣнѣ, то са посѣщава отъ малцина и крѣга на неговитѣ дѣствія е твърдѣ ограниченъ. Азъ го посѣтихъ и намѣрихъ, че стаята му е твърдѣ малка. На стѣнитѣ забѣлѣжихъ образѣтъ на нѣкой благодѣтели на габровскитѣ училища, и между тѣхъ едрый портретъ на единъ калугеринѣ, вижкитѣ въ едно позлатено крѣжило (черчево). Като не бѣхъ чувалъ за благодѣтель отъ калугерскый родъ, азъ съ любопытство пожелахъ нѣкаквы обясненія. Тѣи не бѣхъ дѣлгы. Калугерина былъ игуменъ на единъ мѣнастырѣ кѣдѣ троянско; на Габрово не е направилъ нищо; на народа си еще повече нищо. Самата му личность нѣма никакво значеніе ни откъмъ святость, ни откъмъ ученіе. Той видѣлъ, че има въ читалището образѣ, и наумилъ да проводи и своя. Азъ помолыхъ читалищното настоятелство да исхвърли раждѣтъ измежду златото.

Чорадѣлѣжитѣ поутихѣли въ Габрово. Оныи страшы съверничества, които кѣсахъ до сега този градъ, са прѣкѣсали и азъ съ благодареніе забѣлѣжихъ, че между сичкитѣ граждане владѣе сѣгласіе и доброжелателство.

Пятника трѣба да са пази отъ габровскитѣ ханджѣи, защото сѣ добры скубѣчи.

КЪЗАНЛѢКЪ.

Азъ прѣсѣдехъ единъ день (27 маѣ) на Габрово и въ тоя день бѣхъ свидѣтель на голѣмѣ планинскѣ бурѣ съ дѣждѣ. Небето бѣше покрѣто съ гѣты черны облацы; гѣрмежа непрѣстанно ечеше; блѣсканія бѣхъ честы, а молніята крѣсто-свахѣ въздуха по сичкы страны. Дѣжда бѣше едѣръ и поровистъ; той доде откъмъ западъ и нѣ слѣдъ нѣколко часа заминѣ кѣмъ истокъ. Въ планинѣтъ тѣя бура не направи друго нищо освѣнѣ да разсѣлади и да очѣсти въздуха. Слѣдъ бурята природата са показа по весела и по прѣятна. Нѣ не е така и подъ балкана, въ Къзанлѣшко. Тамъ съ дѣждѣ падѣлъ такъвъ изобиленъ градъ, кой-то прибилъ повече отъ 30 села и погубилъ на дѣждѣтъ на горкитѣ селяне. Когато на другый день слѣзѣхъ въ Къзанлѣкъ, азъ не чувахъ друго нищо освѣнѣ оплакванія и прѣсѣмѣнія на загубитѣ. Споредъ единъ приближителнѣ сѣйтѣкъ на нѣкой отъ гражданѣтъ, пагубитѣ отъ този градъ

значителна за тѣзи мѣста, защото оставя нѣколко села безъ кѣсь хлѣбъ. Граднѣтъ облаци вѣрвѣли такожде отъ западъ къмъ истокъ и успорядно на Балкана. Вредовѣтъ на хранѣтъ сѣ голѣми, нѣ тѣй ще са усѣтъ твѣрѣт малко въ търговѣтъ, защото по сичкѣтъ части на нашето отечество сѣидбѣтъ сѣ добри тая година; нѣ вредовѣтъ на шипка (трианафила) ще докарать значително издиганіе въ цѣнѣтъ на маслото му.

Въ Къзанлъкъ азъ останахъ само единъ вечеръ и не можихъ да разгледамъ подробно състояніето на тамошното общество. Азъ посѣтихъ училището и го намѣрихъ доста сносно. То има по умѣреннѣтъ программѣ отъ она, която е имало въ прѣминѣлътъ години, и това е едно достоинство. Прѣдшната программа е била и широка, и висока и неумѣтна. Тя била съставена безъ съображеніе на мѣстото, на нуждѣтъ и на учителскѣтъ способности. Отъ това тя е докарвала само една бъркотія и вредъ. Когато ни разказвахъ за тѣзи работи, нѣй неможахме да са начудимъ на прѣтенціята на нѣкои учители да са покажатъ дълбокоучени безъ да си помислятъ, че свѣта ги види и цѣни. Да са напише программа съ много и съ високи прѣдмѣты, това е лесно: доста е да турнѣш имената на сичкѣтъ науки, които ти са е случило да чуешъ; нѣ да видимъ какъ ще са изпълнява тая программа и отъ кого? Единъ учителъ, и да е слушалъ сичкити тѣзи прѣдмѣты, мячно ще може да ги прѣподаде на нѣколко класса самичкѣтъ; а когато нѣкъ не ги е слушалъ, тогази неговата работа са обръща на простъ гъозъ боджилѣкъ. И по добръ, и по полезно, и по почтено е да са нарежда программа скромна и съобразна съ силѣтъ на учителя. Тогава учителската дѣятелность може да бѣде много по плодотворна, защото учителя ще върше онова, което е чулъ и научилъ, а не което не знае. Отъ тѣкъ страннѣтъ къзанлъкскити училища тая година стоѣтъ по добръ, нежели въ прѣминѣлътъ години.

На женското училище намѣрихъ ученицѣтъ санички, защото учителя и учителката Г. Г. Душановы были отишли на банѣтъ (лѣдѣтъ) и были тамъ отъ единъ недѣлъ. Когато попитахъ едного отъ гражданѣтъ какъ става тая расходка прѣди ваканціята, той ми отговори съ смѣхъ, че това сѣкога може да стане, ако бы и училищный настоятель да е наедно. Отъ другъ странъ двамата съпрузы са похваляватъ за стараніята си, и за доброто рѣководителство на женското училище. Като не можахъ да ги видѣмъ, не можъ да кажъ отъ себе си нищо.

Гражданѣтъ са примирили и несъгласіята са прѣкъсади, колкото отъ тѣкъ; нѣ вътрешната вражда еще не са е искоренила. Азъ имахъ случая да чуѣмъ доста горчиви бѣлъжки на едни срѣщу другы. Добръ ще сторѣтъ къзанлъчлини да оставятъ на странъ враждебнѣтъ чувства и да са съгласѣтъ въ сичко що са касай до общинскѣтъ имъ работи, които иматъ доста голѣмъ нуждѣ отъ поправленіе и нарежданіе. Само то имъ училище има нуждѣ отъ прѣустройваніе и подобреніе, които неможѣтъ да станѣтъ, додѣто една часть отъ града крѣпи единъ учителъ, а друга — другы, и додѣто учителити са хващатъ за хатѣръ, а не за достоинство и за общепризнанъ нужды.

Азъ посѣтихъ и женскѣтъ мѣнастырь и не намѣрихъ въ него освѣтъ угорченія. Наистинѣ, на моити неприятели впечатленія много може да е подѣствовало и прѣдубѣженіето; нѣ и работѣтъ на мѣнастырскѣтъ сестры не сѣ отъ естество да зарадватъ челоуѣка. Азъ бѣхъ и въ габровскѣтъ женскѣтъ мѣнастырь; нѣ отъ тамъ изнесѣхъ другы чувства. Ще каже, че не съмъ гледалъ на работата само съ прѣдубѣженіето.

И въ габровскѣтъ мѣнастырь има калугершина сирѣчь дивота и заблудженія; нѣ отъ другъ странъ тамъ има повече искренность и повече честность. Сестрытъ сѣ по смиренны и по работливы, а сѣдователно и по малко развратны. Тѣй живѣятъ отъ работѣтъ си и гледаатъ на званіето си съ уваженіе. У тѣхъ има, на кѣсо, увѣреніе, че онова що вършатъ е добро и спасително, и вършатъ го по-добросѣвѣстно. Габровскѣтъ женскѣтъ мѣнастырь не докарва на града таквызы вещественны и нравственны вредове, както къзанлъкскѣтъ. Въ послѣднѣтъ калугеркѣтъ сѣ невѣрны. Мѣнастыря са е основалъ отъ таквызы сестры, които сѣ кръстосвали по чужды земли за помощъ, научили сѣ са най низскѣтъ развратъ и на невѣрїе и които сѣ събрали около себе си подобны

тѣмъ. Едвамъ са състави общинѣтъ имъ, и нечестіето станѣ нейный девизъ, защото са състави не за друго, а само и само за това. Калугеркѣтъ са събрахъ не съ нѣкоя висока цѣль, а съ намѣреніе да развратствоватъ ненаказано, да си помагатъ въ този развратъ и да иматъ повече средства за него. Рускѣтъ карбовны поставихъ мѣнастырѣтъ вънъ отъ сѣбѣкъзависимостъ и прищевкѣтъ на глупавѣтъ развратницѣтъ намѣрихъ широко поле за удовлетвореніе. Отъ основаніето на мѣнастыря до днѣсъ друго нищо не е направено, освѣтъ зло: зло вещественно и нравственно. Чрѣзъ ядовитѣтъ си внушенія на женѣтъ калугеркѣтъ съблачатъ семействата, вмѣкватъ злонравіе въ тѣхъ и откъсватъ момичетата отъ майкѣтъ, за да ги правятъ калугеркы и служителкы на своити планове. Една сестра простоушно ни приказваше, че мѣнастыря проваждалъ нежъ да проси въ Руссія, че тя са извинила съ старостѣтъ си и че настояла да са проводѣтъ двѣ млади сестры, защото тѣй по-добръ работѣтъ щѣли да свѣршатъ. Нѣй съгледахме доста момичета — бѣдѣщи калугеркы въ мѣнастыря. Съ единъ думѣ, женскѣтъ мѣнастырь въ Къзанлъкъ е подыгравка на вѣрѣтъ и бесчестіе на челоуѣчеството.

Мѣнастыря стои на едно хубаво мѣсто на край града и има доста добръ сградѣ. Черковата е нова и голѣма; нейното темпло е дошло готово отъ Руссія, както и сичкѣтъ и украшения. Види са съ черковѣтъ ще покрыватъ нечестіето си окаяннѣтъ калугеркы. Сега намислили да отвѣрятъ и женско училище въ мѣнастыря си и двѣ отъ сестрытъ бѣхъ отишли въ Желѣзникъ за едина учителка. Не знаеме, какъ гледаатъ Къзанлъчлины на тѣкъ работѣ: въ намъ са струва, че отъ нежъ ще излѣзе голѣмъ вредъ. Какво ученіе ще са дава на ученицѣтъ въ мѣнастыря? За какво ще са приготвятъ тѣй и какво въспитаніе ще имъ са даде отъ подобны жены? Нека си помислятъ Къзанлъчлины добръ прѣди да допустѣтъ подобно училище.

СЪБАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

Вчера, петѣкъ, органическіята уставъ на Ексархіята ни са подписаалъ, както са научавали, отъ комисарити и прѣдставителити ни и щѣлъ тѣзи дни да са подаде на В. Порта. По сѣдствіе на това, повечето отъ прѣдставителити ни са готвятъ да заминаятъ за взаимности си епархїи. Тѣй, между другити, Н. Бз. Г. Димитраки бей, Г. Чиптоловъ, Г. Кусевичъ, Г. Доброплоднѣтъ отивѣтъ днѣсъ, прѣвѣятъ за Туля, вторѣятъ за Сливенъ, третѣятъ за Прилъпъ и четвѣртѣятъ за Силистра; въ вторникъ ще трѣгнѣтъ Н. Свѣтлинъ икономъ пощъ Петѣръ Арнауловъ за Руссе, Архимандритъ Діонисій за Враца тѣй както и много другы на които имената не ни дохождатъ на умъ. Тѣй отиваніе на прѣдставителити ни е приврѣменно: то има за тройна цѣль да даде малко врѣме на тѣзи послѣднѣтъ да наредатъ оставенити си собствени работи, да облѣгчи общинити ни отъ тежкити занѣти съ които са натоварихъ, и да сполучи безъ повече парични жертви излизаніето на волѣта за избираніето на Ексарха, воля която може да са забави още въ сегашнити условія на здравіето на Великіята Визиръ. Тѣзи мѣрка е, прѣдъ нашити очи, твѣрдъ умна. Нѣй ще прибавимъ че като туку излѣзе потрѣбната воля за избираніе на Ексарха, прѣдставителити ни ще са повикатъ пакъ въ Цариградъ по телеграфа. Споредъ този начинъ, нѣй мыслимъ че народното ни дѣло не губи въ нищо.

— Въ единъ отъ миналити си броеве, нѣй бѣхми извѣстили, споредъ една дописка, че Г. Т. Икономовъ е спомогналъ много за устройството на туленската община и читалище. Г. Т. Икономовъ ни моли да земемъ назадъ тѣзи похвала: той казва че не былъ въ нищо въ тѣй устройството и издиганіе; сичко е дошло, притурѣтой, отъ добрата воля на Туленци, които сѣ родолюбиви и доброжелателни граждане. Г. Т. Икономовъ са показва много скромность, и тѣзи скромность е една похвала на истиннити му достоинства и положителнити му познанія.

— Миналіята понедѣльникъ стана освещеніето на трамъ итѣ. Повечето отъ министрити и високити чиновницѣ отъ имперіята присѣствѣвахъ на тѣй освещеніе. Отъ този день трамваи са отворихъ за публиката.

— По причина на многото матеріалъ, политическити новини оставѣтъ за притурката.

ДРУЖЕСТВО НА ТРАМВАИТИ ВЪ ЦАРИГРАДЪ.

ИЗВѢСТІЕ.

Извѣстява са на публиката че Трамваи хванахъ да работятъ върху линїята отъ Азапъ-Капія до Бешикташъ на 19/31 юлія 1871.

Прѣвѣятъ вагонъ (кола) ще трѣгнува сѣкъ отъ Бешикташъ на 6 часа и 30 минути сутра та по европейски (които отговарятъ на 11 и 10 минути по турски), а послѣднѣтъ вагонъ ще трѣгнува отъ Азапъ-Капія на 7 часа и 10 минути по европейски (които отговарятъ на 7 часа по турски.)

Отиванїята ще ставѣтъ на сѣкъ 20 минути Азапъ-Капія и Бешикташъ.

Тарифа на линїята отъ Азапъ-Капія до Бешикташъ.

		мѣста	
Отъ Азапъ-Капія	Отдѣленїя	Първо	Второ
до Кабаташъ . . .	на	40 пар.	20
Отъ Кабаташъ	возенїе		
до Бешикташъ . . .			
Отъ Азапъ-капія			
до Бешикташъ . . .	цѣло возенїе	80 „	40

Господа пятницити са умоляватъ да иска отъ кондукторити единъ билетъ за мѣсто срѣди плащаніето на возеніето и да държатъ този билетъ въ нужно врѣме на расположеніето на прѣгледницити и началницити на станціята на мѣсто додѣто са свѣрше возеніето.

Пакетити които тежѣтъ до 10 оки или колко сѣ твѣрдѣ голѣми ще са отказвѣтъ.

ИЗВѢСТІЕ. Тѣй дни излѣзе отъ Литографїи, по единъ новъ планъ, Българско Красносанїе съставено отъ 16 страници и което има сичкити видове на писмата както на Български тѣй и на Турски, Френски и Грѣцки. Цѣната му е пари едного на вкупъ купени, а чинакъ по гроша едного. Който проче книгопродавницити ли общини искатъ да купятъ отъ тѣзи красносанїя нѣка са отправатъ право до мене въ Балканъ ханъ № 33 слѣдъ како испратятъ и стописьта. Игнатій К. Ивѣтковъ.

ОСМАНСКѢТЪ ЗАКОНЫ.

Или пълно събраніе на османскѣтъ законъ Уставы, Высокы заповѣди и наставленія на Османската Имперія.

Преводъ отъ Турскы на Българскы.

Първо издание.

Отъ Хр. С. Арнаудова.

Печатаніето ще почне въ началото на идущо септемврія.

Цѣлото имъ тѣло ще състави около 80 петенны колы въ осмакъ.

Щомъ ся отпечатватъ 6 колы, ще ся подѣлятъ на книжѣкъ и раздаватъ на спомоществателѣтъ.

Цѣната на всякъ книжѣкъ отъ по 6 колы е 8 гроша чисти пары, платены когато ся прѣмъ книжката.

Имената на спомоществателѣтъ ся приѣматъ тука при издателя въ Галата, у Санджакчїята блебеджи сукакъ № 8; и при редакціята на Българскѣтъ вѣстницѣ «Турція» и «Правда», ещо и при Читалището, по вѣтъ же при вѣстникѣтъ Господа до които сѣ проводены обявленїята и при читалищата.

ВАЖНО ИЗВѢСТІЕ. Понеже тѣзи дни ни станахъ пуждни 7 брой отъ 1-вата година на «Турція» сирѣчь брой 40, 41, 42, 43, 44, 45 и 46 нѣй молимъ тѣзи отъ добрити си спомоществатели които бы имали горѣ-показанити бройове само брой 41, 42, 43 и 44 да ни ги испратятъ съ първа поща. Нѣй са общавами да имъ ги вършимъ слѣдъ два мѣсеца най много. Нѣй са общавами още да подаримъ на лицето което бы ни испроводило или прѣдставило рѣченити бройове двѣ годишни теченія отъ вѣстникъ «Турція.»

РЕДОВНА ПРИТУРКА НА В. "ТУРЦИЯ," отъ брой 23-рий.

Продава са по 20 пари.
(Цариградъ, 27 юлія 1871.)

— «Право» бѣбли нѣщо въ послѣдніятъ си брой. Ній ще видимъ тѣзи недѣля ако трѣбува да му отговоримъ или да го тѣглемъ на полиціята. Таквись убѣсници както мниміятъ редакторъ на «Право» искътъ уроци за да са научятъ да живѣятъ като хората.

— Три табура отъ царскити войски които са намкрахъ въ Шуменъ минахъ презъ Цариградъ за Скутари (Албанія.)

— Желѣзніятъ пѣтъ между Юскюдаръ и Измитъ ще захване скоро да са прави.

— Миналіятъ четвъртъкъ, Халилъ бей, турски посланикъ въ Виена, пристигна въ градътъ нн.

— Германската войска въ Франція са смалила на 150 хиляди души по слѣдствие на плащаніето на единътъ милиардъ.

— Споредъ една депеша отъ Берлинъ слухъ са прѣскало въ този градъ за скорошното отказаніе отъ прѣстолътъ на румѣнскіятъ князь Карла.

— Извѣстіята отъ Персія казехъ че гладътъ прѣстанълъ въ тѣзи царщина, нъ че хранити были пакъ твърдѣ скъпи.

— Онзи день, въ недѣля, станахъ испитаніята на ученицити отъ българското училище въ Тавла, поддържано отъ Благотѣлното Братство «Просвѣщеніе.» Слѣдъ испитаніята, туй дружество даде едно угощеніе въ което зехъ участіе повече отъ 250 души.

— Курриѣ д'Орія нъ слѣдува да иска сваденіето на Исмаилъ паша, главенъ управителъ въ Албанія, което са иска високо, прибавя събратътъ нн, отъ общото мнѣніе и отдава на своеволното му поведеніе и на лошото му управленіе смѣщеніята които станахъ сега скоро въ тѣзи страна.

— Говори са че В. Порта имала намѣреніе да испроводи войски въ Босна и по граници на Ерцеговина.

— Едно гръцко дружество са състави тѣзи дни съ цѣлъ да работи за распространіе на гръцкіятъ языкъ въ Македонія. То щѣло да основе едно гръцко училище и гимназія въ Зотилонбургъ. Членовети на туй дружество са събрали тѣзи недѣля въ клубътъ на «Мнимосини» подъ прѣдсѣдателството на гребенскіятъ архіепископъ, разгѣдали и одобрили уставътъ на дружеството и избрали за прѣдсѣдатель Г. Константина Томаидисъ. Гребенскіятъ архіепископъ склучилъ за заведеніето съ едно слово, което са ржкоплѣскало много, въ което показалъ важността на заслугити които Дружеството е повикано да направи на сесаніонското окръжіе и на близосѣднити окръжія на Касторія и Гребенъ, като основе тамъ едно централно училище и като распространява полезнити познанія.

— Научавами са съ най голѣмо удоволствіе че здравіето на Аали паша са улучшава чувствително. Миналата сѣбота, славніятъ боленъ поиска да отиди на В. Порта, нъ лѣкарити упоретвували тѣй щото Н. Височество да са въздржа още отъ сѣка работа.

— Мехмедъ Кѣбрѣзлъ паша е тѣжко боленъ. При сичко това, надѣватъ са да оздравя.

— Днѣсь заминувхъ Г. Х. Мано и Христо Стояповичъ прѣдставители отъ софійската епархія за Софія, Г. Х. Господинъ за Желѣзникъ, Г. Н. Първановъ за Ломъ, Г. Господинъ за Варна, сички прѣдставители отъ тѣзи градове.

— Дума са че органическіятъ български уставъ щѣлъ да са поаде на Серверъ ефендя, мюстешаръ въ министерството на външнити работи, понеже Великіятъ Визиръ не ще може да отиди тѣзи седмица на В. Порта.

ПОЛИТИЧЕСКО ПРИГЛѢДВАНІЕ.

АНГЛІЯ. Въ камарата на общинити, лордъ Енфилдъ, като отговорилъ на едно попитваніе, извѣстилъ че свѣдѣніята прѣйти въ министерството на външнити работи подтвърдявхъ съществуваніето въ Персія на холерата и чумата. Увѣривать още че единъ човѣкъ са заирѣлъ че изѣлъ двѣ дѣца. За добра честь, една добра жетва са очакува.

ФРАНЦІЯ. «Журналъ Офисіелъ» извѣстява че военнити свѣсти сѣ отложили за една седмица за да са допѣлни истинтака на виноватити който са забави по слѣдствие на открываніето на нови работи.

АВСТРІЯ. Градътъ Розмиталъ, въ Боемія изгорѣлъ половината. Въ сжщото врѣме други огньове станъли въ Германія, Франція, Италія и Австрія. Тѣзи работи са отдавхъ на едно пожарно дружество.

ИТАЛІЯ. Турскія министъръ пристигналъ въ Римъ. Увѣривхъ че той отишелъ въ този градъ за да расправи религиозни работи.

РУМѢНІЯ. По слѣдствие на положеніето зето отъ камарата въ распрята на желѣзнити пѣтища, князь Карлъ са принудилъ на 30 юлія (н.), ако и отъ неволя, да подтвърди рѣшеніето на депутатити. Князь Бисмаркъ извѣстилъ на румѣнското правителство че аладжачити изказани отъ германскити акціонери въ струсберговата отсѣпка и които възлизхъ на 220 милиона франги, са врѣчили на правителството на В. Порта. Вѣрвхъ въобще въ Букурещъ, въ добрѣ извѣстнити кржгове, че Портата ще са намѣси направо или по добрѣ ще свика великити сили споредъ условіята на парижкіятъ трактатъ относително до княжествата.

ИЗВѢСТІЕ. Училищното настоятелство въ Видинъ търси двама классически учители, които да сѣ свършили гимназіалній курсъ въ нѣкое Европейско училище и да познаватъ единъ отъ языцитѣ Френскы или Нѣмски. — Който Г. да учители желаятъ да заловятъ такова мѣсто въ града ни, нѣка по скоро ся отнесатъ до насъ за споразумѣніе.
Настоятелството.